

ОРГАНІЗАЦІЯ І ТАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СФОРМОВАНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У СКЛАДІ ПОЛІЦІЇ ООН

Дулгер В. В., Пядишев В. Г.

Стаття містить узагальнення досвіду поліції ООН з використання сформованих підрозділів поліції у боротьбі з громадськими заворушеннями. Дається визначення поняття сформованого підрозділу поліції ООН як згуртованого мобільного поліцейського підрозділу, що складається з представників однієї з держав, що надають поліцейський персонал для участі у місіях ООН з підтримання миру і безпеки. Розглянуто такі основні завдання таких підрозділів: управління громадським порядком, захист персоналу та об'єктів ООН, який може включати захист автоколон, переміщення або евакуацію персоналу, втручання, де це необхідно, для захисту персоналу відповідно до можливостей спеціального підрозділу поліції, а також підтримку поліцейських операцій, які передбачають високий ступінь ризику. Сформовані підрозділи поліції можуть брати участь або виконувати всю загальну поліцейську діяльність у разі наявності мандата поліції ООН з виконавчою владою. Вони також можуть здійснювати тимчасові заходи в обмеженому обсязі і з обмеженням за часом, коли місцеві сили безпеки відсутні або є непрацездатними.

Розглянуто структуру типового сформованого підрозділу поліції ООН і проаналізовано чисельний склад його елементів, а саме: командного складу, оперативних взводів, логістики та допоміжних служб. Чисельність сформованого підрозділу поліції ООН відповідає чисельності рот спеціальних підрозділів поліції України. Досліджено структуру, топологію і призначення таких елементів сформованого підрозділу поліції на місці інциденту: контактного елемента, командного елемента, елемента вогневої підтримки, резервного елемента, елемента прикриття ззаду. Розглянуто оновлену модульну організацію сформованого поліцейського підрозділу, прийняту в поліції ООН для вирішення завдань врегулювання цивільних заворушень. Досліджено її тактичні і стратегічні переваги. Введено поняття «група» (team), як елемент відділення і встановлено особливості її тактичного використання у процесі врегулювання цивільних заворушень. Також введено поняття «пара» (buddy-team) як елемент групи і розглянуто особливості її тактичного використання як в процесі врегулювання цивільних заворушень, так і в ході патрулювання.

Ключові слова: поліція ООН, управління громадським порядком, сформовані підрозділи поліції, модульна організація, група як елемент відділення, пара як елемент групи, тактичне застосування.

Dulger V. V., Piadyshev V. G. Organization and tactics of the engagement of the formed units as part of the UN police

The article contains the generalization of best practices of the UN police in the utilizing of formed police unit in the fight against civil unrest. The definition of a formed UN police unit is given as a cohesive mobile police unit consisting of representatives of one of the states that provide police personnel for UN peacekeeping missions. The main tasks of such units are considered: managing the public order, protecting UN personnel and facilities, which may include protection of convoys, movement or evacuation of personnel, intervention, where necessary, to protect personnel in accordance with the capabilities of the special police unit, as well as support for police operations which involve a high degree of risk. Formed police units can participate in or carry out all general policing activities in case of an executive mandate of the UN police. They can also fulfill limited and time-limited interim measures when local security forces are missing or not working.

The structure of a typical formed UN police unit is considered and the numerical composition of its elements is analyzed: command personnel, operational platoons, logistics and support services. The numerical composition of a formed UN police unit corresponds to the numerical composition of companies of special police units of Ukraine. The updated modular organization of the formed police unit adopted by the UN police to solve the problems of civil unrest settlement is considered. Its tactical and strategic advantages have been examined. The concept of a "team" as an element of a platoon section, is regarded and the features of its tactical utilizing in the process of settling civil unrest are clarified. Also the concept of a "buddy team" as an element of the team is given, and the features of its tactical use both in the process of settling civil unrest and during patrolling are considered.

Key words: UN police, public order management, formed police units, modular organization, a team as an element of a section, a buddy team as an element of a team, tactical use.

Постановка проблеми та її актуальність. У багатьох державах світу наростають хвилі громадянських заворушень [1, с. 1; 2, с. 2; 3, с. 1; 4, с. 1; 5, с. 2]. На те є як об'єктивні причини, притаманні більшості сучасних країн сучасного світу через проблеми, пов'язані із хвилями біженців, локдауном через COVID-19, рухом “Black lives matter”, так і суб'єктивні причини, зумовлені особливостями розвитку окремих держав. Заворушення набувають такого масштабу, що дестабілізують нормальне функціонування цілих держав. Здебільшого зазначені явища відбуваються на теренах країн після локальних збройних конфліктів. У цьому сенсі досвід багатьох держав накопичено поліцією Організації Об'єднаних Націй, що відбивається у реструктуризації підрозділів поліції ООН. Виникає гостра необхідність максимально підвищити ефективність сил охорони правопорядку, які виступають на чолі боротьби за стабілізацію ситуації. Для кожної держави це важливо принаймні у двох аспектах: необхідно набутися можливість максимально ефективно упоратися з подібною ситуацією у власній державі, а також слід гідно представляти свою національну поліцію у складі міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Врегулювання громадянських заворушень входить до кола завдань службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку. Питанням службово-бойової діяльності сил захисту правопорядку присвячені роботи вітчизняних вчених, таких як Н.М. Атаманчук, О.М. Бандурка, С.В. Белай, В.Л. Грохольський, О.В. Гуляк, Ю.В. Дубко, А.В. Жбанчік, В.С. Зеленецький, І.В. Зозуля, Р.А. Калюжний, І.О. Кириченко, В.К. Колпаков, О.Г. Комісаров, О.В. Копан, О.В. Кривенко, М.В. Куркін, С.О. Кузніченко, В.В.Мацюк, С.М. Пашков, В.П. Петков, Д.В. Талалай, В.М. Тертишник, С.О. Шатрава та ін. Але навіть останні праці В.І. Боярова і П.В. Шалдирвана, М.Л. Грібова, О.О. Пустового, В.Ю. Панченка, І.О. Радченка, І. В. Власенка, Т.В. Шевченка [6] не охоплюють питань деталізації структури підрозділів поліції ООН, що призначені для врегулювання громадянських заворушень, тактики діяльності окремих взводів, відділень та дрібніших підрозділів та їх взаємодії.

Мета роботи полягає у розкритті змісту модульної організації сформованого підрозділу поліції ООН, її тактичних можливостей та переваг у процесі врегулювання громадянських заворушень.

Виклад основного матеріалу. 1. Сформовані підрозділи поліції у складі поліцейського ком-

понента в операціях ООН з підтримання миру і безпеки. У зв'язку з особливістю збройних конфліктів, які відбуваються на планеті останнім часом, місії ООН, які відповідними санкціями Ради безпеки ООН направляються для їх врегулювання, все частіше містять поліцейський компонент, який називається Поліція ООН (United Nations Police – UNPOL).

Поліцейський компонент у складі операції ООН з підтримання миру може містити так званих індивідуальних офіцерів поліції (individual police officers – IPO), які працюють у складі міжнародних команд різного призначення, і так звані сформовані підрозділи поліції – СПП (Formed Police Units – FPU), якщо останні авторизовані для участі у конкретній місії ООН.

СПП ООН визначаються як згуртовані мобільні поліцейські підрозділи, що забезпечують підтримку операцій ООН, а також безпеку персоналу ООН і захищеність виконання місій ООН перш за все в галузі управління громадським порядком шляхом забезпечення професійної, оперативної та надійної роботи поліції відповідно до мандату. Як правило, кожен конкретний СПП складається з представників однієї з держав, що надають поліцейський персонал для участі в місіях ООН з підтримання миру і безпеки. СПП формується в такій державі з необхідних професіоналів перед відправкою на територію місії.

Політика щодо СПП ООН, видана 1 березня 2010 р. [7, с. 3], містить визначення СПП. СПП повинні бути мобільними і стійкими, щоб їх можна було розгорнути у вигляді менших підрозділів у будь-якому місці в районі місії. Підрозділи розгортаються з власним (національним) обладнанням. СПП є національними підрозділами. Це означає, що увесь склад конкретного СПП прибуває з однієї конкретної держави. СПП, як правило, є згуртованими і мають не тільки індивідуальні можливості, а й, зокрема, колективні можливості і потенціал. Спеціальні засоби, зброя та обладнання забезпечують їм підвищену бойову надійність порівняно з індивідуальними офіцерами поліції (IPO). Підвищені бойові можливості СПП не означають їх більшу військову діяльність на місцях. Зазвичай СПП розгортаються в багатофункціональних операціях з підтримання миру, оскільки вони відіграють важливу роль у забезпеченні громадської безпеки, запобіганні злочинам та сприянні верховенству закону.

2. Завдання сформованих підрозділів поліції ООН. У зазначеній вище політиці щодо СПП вказані основні їх завдання:

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

- управління громадським порядком;
- захист персоналу і об'єктів ООН;
- підтримка операцій поліції, які вимагають участі СПП і передбачають більш високий ризик.

У документах від керівництва Поліції ООН постійно нагадується, що основним завданням управління громадським порядком є сприяння здійсненню населенням основних прав без порушення або невиправданих перешкод і узгодження права на мирні зібрання з вимогою запобігати серйозній шкоді громадській безпеці [8, с. 14]. При цьому передбачається, що в більшості випадків управління громадським порядком буде підтримуватися поліцією держави перебування, але можуть бути задіяні також і СПП ООН, що діють самостійно відповідно до мандату місії за повноваженнями, наданими в ньому.

Захист персоналу і об'єктів ООН може включати захист автоколон, переміщення або евакуацію персоналу, а також втручання, де це необхідно, для захисту персоналу відповідно до можливостей СПП.

Підтримка операцій поліції, які вимагають участі СПП і передбачають більш високий ризик, може включати патрулювання з високою видимістю (демонстративне) і спільне патрулювання з індивідуальними офіцерами поліції і / або з поліцією приймаючої держави.

СПП можуть брати участь і виконувати всю загальну поліцейську діяльність у разі дії мандата з виконавчою владою поліції ООН (наприклад, Східний Тимор або Косово). Вони також можуть здійснювати термінові і тимчасові заходи в обмеженому обсязі і з обмеженням за часом, коли місцеві сили безпеки відсутні або не працюють,

як у випадку МІНУСКА в Центральноафриканській Республіці [9].

Зміцнення потенціалу місцевої поліції не входить в коло основних завдань СПП. Проте СПП під керівництвом і при координації офіцера СПП, відповідального за навчання, можуть бути надані для навчань і спільних тренувальних занять з поліцією приймаючої держави. Мандат з урахуванням ситуації з безпекою допускає відхилення від основних завдань в інтересах нарощування потенціалу місцевої поліції, якщо СПП має навчальні можливості, що відповідають програмам ООН щодо зміцнення потенціалу поліції приймаючої країни.

Поліція ООН знаходиться під командуванням комісара поліції – начальника поліцейського компонента.

Управління звичайною адміністративною та плановою діяльністю, пов'язаною з СПП, здійснює заступник начальника з операцій СПП.

На регіональному рівні всі СПП знаходяться під оперативним командуванням регіонального командира поліції ООН.

3. Склад сформованого підрозділу поліції ООН. У спеціальному документі, виданому Центром підготовки поліцейських для ООН і присвяченому організації СПП [10, с. 8], рекомендується типовий склад сформованого підрозділу поліції ООН, показаний на Рис.1. Приблизна чисельність СПП становить 140 осіб. Тимчасово може бути дозволене розміщення більшої кількості поліцейських, особливо на початковому етапі виконання мандата операції ООН (початкова місія).

Із 140 членів 120 поліцейських повинні скласти оперативний потенціал підрозділу. Двадцять інших складають командний склад (12), логістичну та адміністративну групи. Це не означає, що вони не є оперативними працівниками і не є поліцейськими. Працівники поліції, які відповідають за безпеку табору, є частиною 120 оперативних працівників. У більшості місій тільки два взводи зазвичай задіяні в повсякденній діяльності.

4. Організація сформованого підрозділу поліції на місці інциденту

Щоб забезпечити себе під час застосування абсолютного мінімуму сили, поліцейські у складі СПП повинні мати відповідне захисне спорядження, включаючи індивідуальні захисні комплекси, шоломи і щити. Це ж є обов'язковою умовою для забезпечення градації застосовуваної



Рис. 1. Організація і склад сформованого підрозділу поліції ООН

сили і для того, щоб СПП були кваліфіковані (сертифіковані) для участі в операціях ООН з підтримання миру і безпеки.

Поділ взводу на відділення є частиною модульної організації. Для виїзду на інцидент не можна направлятися менше, ніж 10 членів СПП. Проте керівник відділення може використовувати відділення і у менших форматах (в групах або парах) відповідно до тактики управління громадським порядком. На місці інциденту особовий склад СПП розподіляється за такими елементами:

- контактний елемент;
- командний елемент;
- елемент вогневої підтримки;
- резервний елемент;
- елемент прикриття ззаду;
- водії (як елемент).

Залежно від ситуації необхідно розглядати різні формації. При цьому їх вибір буде залежати від характеру натовпу, а саме: ворожий чи ні, контактує чи ні, використовує металеві снаряди чи ні [11, с. 7].

На Рис. 2 надана схема – приклад розгортання СПП в ситуації управління громадським порядком. На наведеній схемі використаний вид зверху поліцейських зі щитами, поліцейських з кийками, керівників, транспортних засобів, а також типові умовні позначення, розшифровані у наведеній нижче таблиці 1 «Символи на схемах розгортання СПП». Ці символи зазвичай використовуються на картах або планах поліції ООН і чітко ідентифікують елементи та обладнання. Можуть бути розро-

блені також і додаткові символи на рівні підрозділу, але вони будуть використовуватися тільки усередині нього.

Контактний елемент розміщується у першому ряду перед натовпом. Він зазвичай складається з лінії поліцейських зі щитами, лінії поліцейських з кийками і керівників груп. Залежно від ситуації він може бути зменшений або змінений за рішенням командира підрозділу. У цьому випадку контактний елемент може складатися тільки з поліцейських з кийками або з пар поліцейських з кийками попереду. Проте у разі прийняття такого рішення командир підрозділу повинен враховувати безпеку працівників.

Командний елемент складають командир СПП, його заступник, радист і одна група захисту. Рівень командного елемента може бути знижений до командира взводу або командира відділення. У разі розгортання всього підрозділу очолювати СПП повинен саме командир СПП. Його буде підтримувати принаймні одна група, а також йому допомагатиме радіооператор (для забезпечення радіозв'язку всередині підрозділу, а також з операційним центром і з усіма залученими учасниками). У командного елемента буде також свій автомобіль з водієм.

Елемент вогневої підтримки (ЕВП) розміщується позаду контактного елемента. Він має установку для запуску газових снарядів і гвинтівку. Він підтримує маневри підрозділу. СПП повинен мати низку видів озброєння (в тому числі й потенційно менш смертоносні види)

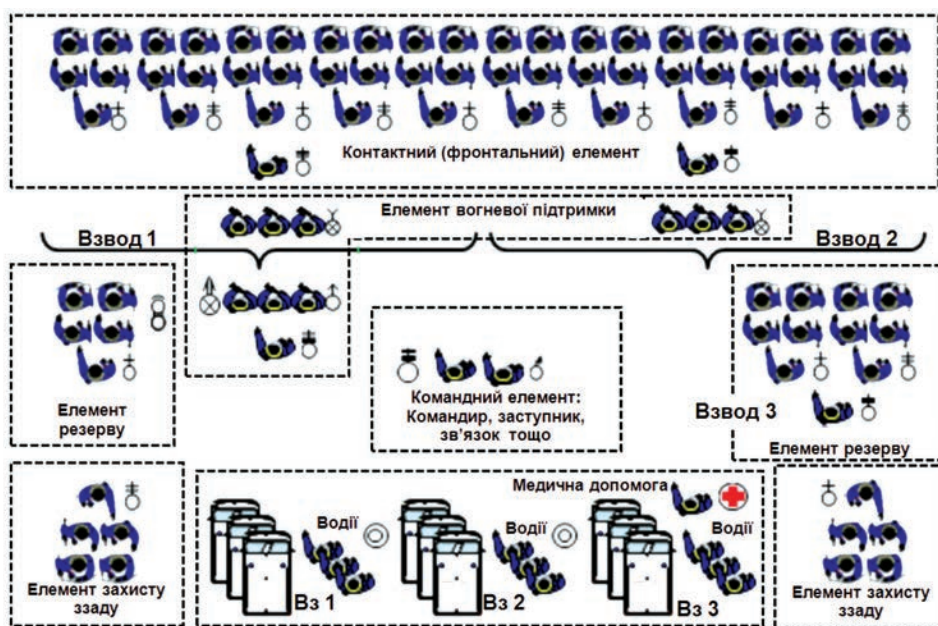


Рис. 2. Приклад розгортання СПП в ситуації управління громадським порядком

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

і навички його правильного використання, щоб мати можливість у міру необхідності поступово нарощувати рівень сили. Гвинтівки й газові пускові установки не повинні бути видні в складі контактного елемента (інакше це може привести до сум'яття, провокацій або підвищення напруженості). Він повинен знаходитися під командуванням одного офіцера (в разі ризику застосування смертоносної сили – заступника командира) або зброяра. Рішення про застосування газу або смертельної сили може бути прийняте тільки командиром СПП. У разі безпосередньої загрози рішення можна ініціювати на більш низькому рівні (командир взводу, відділення або групи).

Резервний елемент знаходиться в режимі очікування. Він розміщується позаду контактного елемента у пішому строю або у транспортних засобах. Він відповідає за підтримку будь-якої позиції або маневру. За необхідності він прикриває фланги (за це може відповідати також і контактний елемент). Він може посилювати будь-які інші елементи і може переміщатися у пішому порядку або на транспортних засобах. Якщо оперативних сил не вистачає, резервного елемента немає.

Елемент прикриття ззаду гарантує, що жоден демонстрант не оmine підрозділ ззаду. Елемент може бути посилений водіями. У цьому випадку водії виходять зі своїх транспортних засобів, здійснюють спостереження і доповідають.

Водії (як елемент) забезпечують транспортування підрозділу, частину його оперативних можливостей і прикриття ззаду під час статичних фаз. У разі напруженої ситуації командир підрозділу приймає рішення розмістити транспортні засоби на передній лінії в якості контактних елементів, при цьому першорядне значення має наявність БТРів.

Функції різних рівнів командного складу СПП під час операцій з управління громадським порядком. Командир СПП здійснює командування всім СПП, відповідає за виконання завдань, одноосібно відповідає за вибір та впровадження методів і тактик, необхідних для відновлення громадського порядку.

Заступник командира СПП надає допомогу командирі СПП, відповідає за підрозділ, коли командир СПП відсутній.

Командир взводу / відділення / групи здійснює командування взводом / відділенням / групою, відповідає за внутрішній зв'язок (між групами) та за зовнішній зв'язок з іншими групами, зі штабквартирою або місцевою поліцією, уникає залучення взводу / відділення / групи в складні

ситуації, вважає їх захист своїм головним пріоритетом, запитує підтримку при необхідності, підтримує візуальний контакт з транспортними засобами, якщо взвод / відділення / група розгорнуті.

Особливості тактичного рівня управління:

– управління підрозділом на тактичному рівні здійснює командир СПП;

– командир СПП або командири відповідних підпорядкованих підрозділів несуть відповідальність за тактичне управління операцією або конкретною дією;

– у випадку, коли в операції беруть участь підрозділи з понад одного СПП, відповідальність за тактичне командування всіма задіяними блоками до завершення операції приймає на себе заступник начальника управління всіма СПП (або призначена ним особа).

Особливості оперативного рівня управління:

– начальник поліцейського компонента місії ООН може делегувати оперативне управління командирі СПП, який буде здійснювати оперативне управління своїм підрозділом;

– у випадку, коли в операції беруть участь більше одного СПП, відповідальність за оперативне управління всіма задіяними підрозділами до завершення операції приймає на себе заступник начальника управління всіма СПП (або призначена ним особа).

5. Модульна організація сформованого підрозділу поліції ООН. Демонстранти, що протестують, стають все більш організованими, відмовляючись від традиційного образу пасивного натовпу. Тепер вони організовані в невеликі групи, які рухаються швидко і цілеспрямовано, намагаючись дестабілізувати розгортання сил безпеки. Крім того, сучасні демонстранти оснащені досить серйозно, щоб кидати виклик поліції і чинити сильний опір.

При цьому поліцейські і військові підрозділи у складі місії ООН часто піддаються критиці за «нездатність реагувати». З цих причин підрозділи по боротьбі з заворушеннями почали адаптувати свою техніку і тактику до нової реальності. Розпочав втілюватися оперативний принцип модульної організації СПП – принцип поділу його на взводи, відділення, групи і пари. Це надає СПП реальну гнучкість. Останнє дозволяє СПП наблизитися до пріоритетних цілей підвищення оперативних можливостей – досягнення адаптивності, мобільності і захищеності.

Підрозділи більше не є однорідними і статичними. Вони мобільні і здатні адаптувати своє розміщення до будь-якої ситуації. Наприклад,

одному з взводів може бути доручено виконання нової місії без дестабілізації всього підрозділу. Транспортні засоби повинні бути доступні для підтримки мобільності. Захищеність підрозділу повинна залишатися пріоритетом для командира будь-якого рівня і братися до уваги перед будь-яким маневром.

Модульна організація становить оперативний поділ СПП і передбачає чітку ідентифікацію кожного його елемента. Вона дозволяє швидко здійснити переформатування СПП для реагування на будь-які зміни і події.

Як показано на Рис. 3, у складі кожного СПП є три оперативних взводи, іменовані літерами А, В, С. До складу кожного взводу входять такі особи: командир, його заступник, приблизно 30 поліцейських, призначених для безпосередньої роботи у складі бойових відділень (без урахування водіїв). Зазначені поліцейські діляться на три нумеровані відділення, наприклад А1, А2 і А3, кожне з яких складають 10 осіб, включаючи командира відділення.

Кожне відділення містить по дві групи, наприклад, А11 і А12, в кожній є по 5 рядових. Як показано на Рис. 4, в кожній групі є свій командир і дві пари, наприклад, А11-1 і А11-2 – по 2 рядових у кожній.

Модульна організація забезпечує низку тактичних переваг:

- підрозділ мобільний, здатний до реструктурування і готовий до негайної реакції на зміну обстановки;

- всі члени СПП діють як один, забезпечуючи потужну відповідь на інциденти;

- реалізується найкраща схема розміщення СПП для контролю над територією;

- всі посадові особи у командному ланцюзі підзвітні і безпосередньо ознайомлені з процесом прийняття рішень;

- тактичний процес гармонізований, оскільки штатний розпис підрозділу використовується ефективно.

Забезпечуються також і стратегічні переваги:

- стратегія і тактика підрозділу можуть бути адаптовані до

будь-якої робочої ситуації, оскільки підрозділ може приймати різні тактичні формати у відповідь на особливості події;

- кожне формування може прийняти і розвинути тактику наступу і захисту залежно від типу загрози і рішення командира;

- поліпшені можливості для ефективного затримання / арешту, оскільки підрозділ має велику гнучкість і кожна пара може здійснити арешт;

- структура і можливості об'єднання елементів підрозділу допускають оптимальне втручання в ситуацію як при патрулюванні, так і при діях щодо здійснення контролю над натовпом, а змінюються лише засоби та обладнання;

- забезпечена можливість захистити будь-якого партнера (місцеву поліцію, пожежні команди тощо);

- оптимізація оперативного потенціалу забезпечує досягнення подвійного пріоритету, тобто підвищення безпеки населення і працівників поліції.

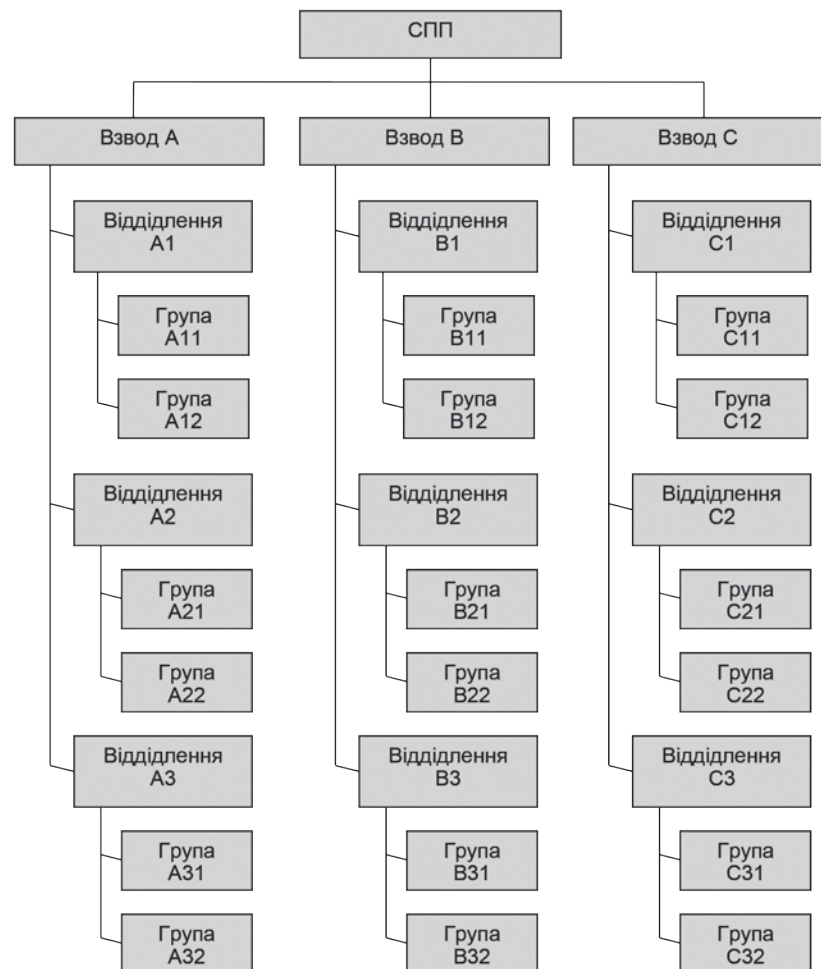


Рис. 3. Модульна організація сформованого підрозділу поліції ООН



Рис. 4. Організація групи в межах сформованого підрозділу поліції ООН

6. Тактика застосування групи

Побудову групи під час операцій з управління громадським порядком показано на Рис. 5.



Рис. 5. Структура групи (team) у складі СПП

Кожний член групи має свої функції, які слід суворо виконувати.

Група (англ. team) складається з двох пар (англ. buddy team), кожна з яких містить по два рядових та командира групи.

Функції командира групи і їх особливості полягають в наступному: його роль має велике значення; він є першим елементом у ланцюзі командування; він приймає рішення при розгортанні своєї групи; він приймає рішення про рівень застосування сили при розгортанні групи; він забезпечує добру координацію між двома своїми парами; він підтримує зв'язок з командиром іншої групи при розгортанні у складі відділення; командир групи має бути призначений офіційно; призначення повинно відповідати його компетенції і навичкам, а не його званню; більш кваліфікований з командирів груп призначається командиром відділення.

Командир групи забезпечує згуртованість всередині групи. Він на своєму рівні вирішує питання про застосування сили і обирає засоби. Він робить тактичний вибір залежно від ситуації і відповідає за безпеку членів групи. Зазвичай він підпорядковується безпосередньо командирі відділення, але за обставинами – командирі взводу або командирі СПП.

Призначення командира групи – це чутливе питання у підрозділі. Підрозділи поліції мають ланцюг команд, заснований на званнях, і зазвичай

на всі рівні відповідальності призначають прапорщиків / офіцерів. Цей факт вступає в протиріччя з необхідністю вибору найбільш кваліфікованих і компетентних працівників поліції як командирів груп. Командири груп діють як фахівці тактичного і технічного рівня, а не як розробники стратегій. Остаточне рішення про призначення командирів груп приймає командир СПП.

Передбачені наступні місії груп і їх літерні позначення. Попереду йде оригінальна версія (англійською), а **після знака = українською**.

- I (India) = Вр («Варвара») – втручання (здійснює 1-ша група): здійснює втручання і арешти; події залишає першою; якщо командир взводу відсутній, командир першої групи командує взводом; діючи поодиночці, ця група завжди виконує завдання втручання. Однак, якщо запитується підтримка при виході на місце дій, перша група виконує захист, друга – втручання.

- Р (Para) = 3 («Зінаїда») – захист (здійснює 2-а група): контролює ситуацію, захищає групу втручання, стежить за навколишнім оточенням; місце події залишає другою; прибуваючи на підтримку першій групі, стає групою втручання.

- S (Sierra) = Вт («Вікторія») – вторинна підтримка (здійснює 3-тя група): підтримка для «Вр» або «3»; захист поліцейських машин і спостереження за навколишнім оточенням; місце події залишає останньою.

- Н (Hotel) = Вс («Василина») – висока позиція (4-я група): займає високий рівень і збирає інформацію; здійснює «переконання залякуванням», а також забезпечує захист, застосовуючи гвинтівку або снайперську гвинтівку.

- С (Charlie) = Г («Галя») – група: групами керує командир взводу.

Ця організація місій груп актуальна для будь-якого взводу.

7. Тактика застосування пари

Пара (англ. buddy team) складається з двох поліцейських, які представляють собою два взаємодоповнюючих елементи – елемент втручання та елемент захисту. Організація пар підтримує загальний принцип поліцейської тактики – завжди діяти парами. Дія поодиночці може поставити під загрозу життя поліцейського. Пара неподільна і може бути застосована до будь-якої ситуації: вона вписується в будь-яку схему; вона може бути розгорнута в розширеній зоні; вона забезпечує безпеку, навіть якщо кількість поліцейських обмежена. За координацію між парами, зокрема, під час руху (особливо в русі назад) відповідає командир групи.

Роботу елементів пари під час патрулювання (ситуація 1) ілюструє Рис. 6. Тут розташований попереду поліцейський (елемент втручання) здійснює втручання в ситуацію, а розташований позаду і трохи праворуч поліцейський (елемент захисту) здійснює захист, стежить за навколишнім оточенням і підтримує зв'язок з іншими групами.

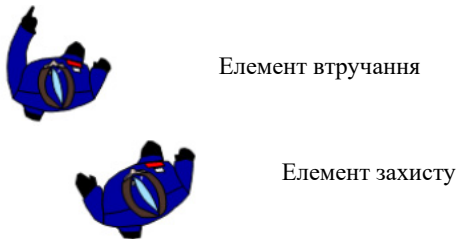


Рис. 6. Робота елементів пари в ході патрулювання (ситуація 1)

Роботу елементів пари протягом операції з управління громадським порядком (ситуація 2) ілюструє Рис. 7. Тут розташований попереду поліцейський (утримувач щита) реагує на те, що відбувається перед ним, переміщається відповідно до вказівок утримувача кийка і захищає пару. Розташований позаду і трохи праворуч поліцейський (утримувач кийка) веде утримувача щита фізичним контактом, підтримує і захищає його, контролює фланги.

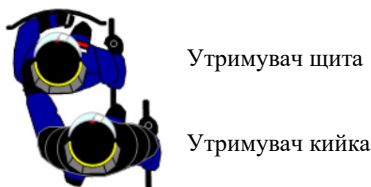


Рис. 7. Робота пари в ході управління громадським порядком (ситуація 2)

Поняття «пара» (англ. buddy team) – це нова концепція для багатьох держав, що постачають поліцейські сили до складу операцій ООН з підтримання миру. Важливо ознайомити підрозділи цих країн з представленою новою формацією і особливостями її застосування при вирішенні різних завдань.

Висновки. Сьогодні у будь-якій державі досить об'єктивних причин, зумовлених подіями в навколишньому світі, а також суб'єктивних причин, зумовлених подіями в конкретній країні, для виникнення і розвитку масових заворушень, які за відсутності належного контролю над ними можуть призвести до дестабілізації ситуації в країні із серйозними наслідками. Саме тому досвід про-

тидії цьому явищу, накопичений за кордоном і, зокрема, у профільних міжнародних організаціях, має значну цінність, повинен піддатися дослідженням, практичному тестуванню на придатність в кожній окремій країні і після цього подальшому використанню.

Ще у 2008 році тотальна інспекція виявила необхідність термінової перепідготовки прямо на місцях 2/3 всіх розгорнутих СПП ООН. Зроблено висновок, що в операціях ООН з підтримання миру і безпеки необхідні тільки ті СПП, що добре екіпіровані, «притерті» і надійно навчені. Національні підрозділи, які не відповідають цим критеріям, використовувати недоцільно [12, с. 37]. Має бути прийнято як факт, що і в самих країнах, що надають поліцію для ООН, таких як Україна, серед критеріїв якості спеціальних підрозділів повинен бути вишкіл протидії громадянським заворушенням в сучасних умовах, а отже, готовність успішно застосовувати всю сучасну тактику.

Досвід застосування модульної структури поліцейського підрозділу, про який ідеться у статті, має велике значення також і для спільної роботи в єдиному ключі представників Національної поліції і Національної гвардії України у складі операцій ООН з підтримання миру і безпеки з представниками поліції інших держав світу.

Література

1. Sudworth J. Hong Kong protests: Police dismantle barricades 'in minutes'. *BBC News, Asia*, 14 October 2014. URL: <https://www.bbc.com/news/av/world-asia-29616550>.
2. Войтюк Т. Спалені барикади та автівки. Тисячі парижан вийшли на протести проти нових повноважень поліції. *Associated Press*. 5 грудня 2020. URL: <https://suspilne.media/85824-spaleni-barikadi-ta-avtivki-tisaci-parizan-vijsli-na-protesti-proti-novih-povnovazen-policii/>.
3. Wainman L. Watch live: Pro-Trump protesters break police barricades at Capitol. *ABC10*, January 6, 2021. URL: <https://www.abc10.com/article/news/local/protests/pro-trump-protesters-capitol-police-face-off-break-barriers/65-769a51a2-bb58-4a55-bec5-e3651159b213>.
4. Smith H. Greek Students at the Barricades in Dispute over Education Bill. *The Guardian*. 11 Feb 2021. URL: <https://www.theguardian.com/world/2021/feb/11/greek-students-at-the-barricades-in-dispute-over-education-bill>.
5. Myanmar protesters set up barricades as riot police fire stun grenades and tear gas. *Reuters*. Tuesday, March 02, 2021. URL: <https://www.reuters.com>.

com/news/picture/myanmar-protesters-set-up-barricades-as-idUSRtX9YSWU.

6. Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів : Наказ МВС України від 23 серпня 2018 р. № 706.

7. Formed Police Units in United Nations Peacekeeping Operations: Policy (Revised). *Strategic Policy and Development Section, Police Division, OROLSI, DPKO*. Effective date: 1 March 2010. P. 26. URL: https://www.un.org/ruleoflaw/files/formed_police_unit_policy_032010.pdf; Formed Police Units in United Nations Peacekeeping Operations: Policy (Revised) *Strategic Policy and Development Section, Police Division, OROLSI, DPKO*. Effective date: 1 March 2010. P. 26. URL: https://www.un.org/ruleoflaw/files/formed_police_unit_policy_032010.pdf.

8. United Nations Police in Peacekeeping Operations and Peacekeeping Missions: Policy. *United Nations Department of Peacekeeping Operations, Department of Field Support*. Effective date: 1 February 2014. P. 29. URL: <https://police.un.org/sites/default/files/sgf-policy-police-2014.pdf>.

9. United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission In The Central African Republic. Mandate. *United Nations Peacekeeping*. URL: <https://minusca.unmissions.org/en/mandate>.

10. Organization of an FPU. *UN Peacekeeping PDT Standards for Formed Police Units 1st edition 2015*. URL: <http://repository.un.org/bitstream/handle/11176/387390/Organization%20of%20an%20FPU.pdf?sequence=26&isAllowed=y>.

11. Public Order Management: Foot Tactics. *UN Peacekeeping PDT Standards for Formed Police Units 1st edition 2015*. P. 33. URL: <http://repository.un.org/bitstream/handle/11176/387390/FPU%20Foot%20Tactics.pdf?sequence=21&isAllowed=y>.

12. Durch W.J., England M.L., Mangan F.B., Ker M. Understanding Impact of Police, Justice and Corrections Components in UN Peace Operations. *The Stimson Center. Rev. 0.1, 26 June 2012*. P. 123. URL: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Stimson_Police_Justice_and_Corrections_Impact_Report_FW_small.pdf.

Дулгер В. В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ,
полковник поліції

Пядишев В. Г.,

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри кібербезпеки
та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ